

[Poul Dam.]

2) Ekspeditionssekretær Ole Olsen godkendes som ordinært medlem af folketinget fra og med den 1. februar 1976.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 113 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om statens tekniske prøvenævn.

(Lovforslag nr. 89. Fremsat 20/11 75. Første behandling 3/12 75. Betænkning 22/1 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

K. J. Mortensen (S):

Det er en fornøjelse for en gangs skyld at kunne anbefale fra et enigt udvalg et lovforslag til gennemførelse. Vi oplever det desværre ikke så tit, men vi oplever det i dag. Erhvervsudvalget indstiller det af ministeren fremsatte forslag til vedtagelse med det ændringsforslag, som ministeren har stillet vedrørende ikrafttræden, fordi vi ikke bryder os om at vedtage love med en ikrafttrædelsesdato, der ligger et par måneder tilbage i tiden.

Vi har beskæftiget os ret indgående med forslaget og har især diskuteret spørgsmålet om indførelse af autorisationer på flere niveauer, men på baggrund af de svar, ministeren har givet vedrørende vanskelighederne herved, er vi indforstået med, at dette ikke sker.

En anden ting, som har optaget udvalget en del, var spørgsmålet om, hvorvidt man nu også fra ministeriets side undersøgte behovet, før man uddelte autorisationer. Der var i udvalget—det skal ingen hemmelighed være—lidt mistanke om, at man ikke havde gjort det i fornødent omfang, men ud

fra den besvarelse, vi har fået fra ministeren, og som vi har optrykt i betænkningen, mener vi, at det fremover er i orden.

Vi anbefaler altså lovforslaget til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

§ 1, ændringsforslaget om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Erlendsson) (FP):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om butikstid.

(Lovforslag nr. 130. Fremsat 16/12 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Inge Fischer Møller (S):

Det foreliggende lovforslag er et produkt af et grundigt kommissionsarbejde. I 1970 blev lukkelovskommissionen nedsat med det formål at foretage en vurdering af de samfundsmæssige og erhvervsøkonomiske virkninger af lukkelovgivningen og fremkomme med ændringsforslag udarbejdet på grundlag af de undersøgelser, som kommissionen mente burde foretages.

Det foreliggende lovforslag er generelt set identisk med kommissionens flertalsindstilling, og det indebærer følgende: at den almindelige butikstid i detailhandelen på hverdage er fra kl. 6 til kl. 17.30 og på lørdage fra kl. 6 til kl. 12. Der foreslås endvidere en supplerende butikstid, der betyder, at enhver butik må holde åbent i indtil 6 timer ugentlig. Den supplerende butikstid fastlægges i den enkelte butik, dog må de 6 timer højst fordeles over 3 dage, og den supplerende butikstid må ikke placeres på lørdage efter kl. 14 og ikke på søn- og helligdage.

Det skal her understreges, at man son-

[Inge Fischer Møller.]

mellem almindelig og supplerende butikstid, og der kan kun siges, hvornår det er tilladt at holde åbent; der er ikke nogen åbningspligt.

I lovforslaget er der nævnt en række varer, som ikke er omfattet af begrænsningen af åbningstiden; det drejer sig f.eks. om salg af medicinvarer fra apotek og håndkøbsudsalg, salg af husdyr og salg af varer fra apoteker. De nærmere regler herom kan man se i lovforslagets § 2.

Tredje næstformand (Erlendsson) (FP):

Der må være mere ro i salen.

Inge Fischer Møller (S):

En vis gruppe af butikker er også undtaget; det drejer sig om f.eks. bladkiosker, bagerbutikker og benzinstationer, såfremt de kun fører sådanne varer, som handelsministeren fastsætter nærmere regler for.

Begrænsningen af butikstiden gælder ikke i områder, der i det væsentlige benyttes til sommerhus- og weekendophold, samt områder ved den dansk-tyske landegrænse. Denne ændring tilsigter bl.a. at lette administrationen, idet forslaget er baseret på generelle områder og fritagelser. Det vil nemlig komme til at påhvile kommunalbestyrelsen efter forhandling med de berørte organisationer at tage initiativ til den geografiske afgrænsning af disse områder. Her vil der kunne holdes åbent døgnet rundt, også lørdag og søndag.

Der er endvidere mulighed for, at der kan gives dispensation, når det drejer sig om f.eks. salg af antikviteter, gaveartikler og dér, hvor der er tale om særligt salg til turister.

Forslaget lægger, som det vil fremgå, op til en vis smidiggørelse af lukkelovgivning. Der har i den offentlige debat vist sig at være meget stor interesse omkring forslaget, og det er ingen hemmelighed, at der er mange interesser, der skal varetages. Der er hensyn at tage til erhvervslivet, der er hensyn at tage til forbrugerne, og der er også et meget vigtigt hensyn at tage til dem, der skal arbejde i butikkerne. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det sidste er et meget tungtvejende argument for mit eget vedkommende.

Jeg skal heller ikke lægge skjul på, at der er delte opfattelser omkring selve forslaget.

Nogle har den opfattelse, at den nugældende lov ikke bør ændres, nogle har den opfattelse, at man kan følge kommissionens mindretalsforslag, der lægger op til en større supplerende butikstid, og en del har den opfattelse, at man bør følge ministerens forslag. Personlig kan jeg følge handelsministerens forslag, bl. a. fordi det er blevet bakket op af de faglige organisationer. Jeg skal her bemærke, at det også er et argument, som handelsministeren har lagt særlig stor vægt på.

Afslutningsvis skal jeg sige, at jeg håber på en meget seriøs udvalgsbehandling, og jeg tilsiger socialdemokratiets støtte til det foreliggende forslag. Det kræver dog, at vi får de forskellige aspekter belyst, men med mit kendskab til ledelsen af arbejdet i erhvervsudvalget og med handelsministeriets velvillighed med hensyn til at få forskellige spørgsmål besvaret er jeg sikker på, at vi nok skal få et meget seriøst udvalgsarbejde.

Jens Peter Jensen (V):

Lukkeloven af 1970 blev jo til under megen politisk dramatik, og der var heftig debat imellem talsmænd for forskellige særinteresser. Jeg vedstår gerne venstres indsats ved udarbejdelsen af den bestående lukkelov. Min beskedenhed forbyder mig at fortælle, hvor stor vor indsats var.

Jeg kunne ikke indvende noget imod, at den daværende handelsminister ønskede at få en kommission til behandling af spørgsmålet om de generelle lukketider, idet jeg var sikker i min tro på, at vi havde fundet frem til en god lovgivning. Kommissionen har udført et godt stykke arbejde, hvilket fremgår af den digre betænkning og de mange bilag, der foreligger. Man må konstatere, at så godt som alle undersøgelser bærer vidnesbyrd om, at den nuværende lukkelov fungerer tilfredsstillende. Man kunne derfor have ventet, at kommissionen herefter ville have foreslået den bestående lovgivning videreført. Men kommissioner har vel en tilbøjelighed til at synes, at de skal foreslå nogle forandringer, ligesom for at bekræfte sig selv i troen på, at de har lavet et godt stykke arbejde, og i den henseende udgør lukkelovskommissionen altså ikke en undtagelse. Men jeg indrømmer, at kommissionsflertallet har vist beherskelse i forslagene til ændringer i den bestående tilstand. Jeg skal

[Jens Peter Jensen.]

altså ikke beklage, at bjerget barslede og fødte en mus.

Handelsministeren har valgt at følge kommissionsflertallets indstilling, og det er sikkert politisk klogt. Dette så meget mere som flertallet i kommissionen repræsenterer et bredt udsnit af interesser i denne sag, således væsentlige erhverv, arbejdsgivere og medarbejdere. Jeg skønner også, at kommissionsflertallet er repræsentativt, også for forbrugerinteresser — måske i lige så høj grad, som Forbrugerrådet er det. Det undrer mig noget, at landbrugsrepræsentationen ikke er med i flertalsindstillingen. Det fremgår nemlig af bilagsmaterialet, at tilfredsheden med den bestående lov er mest udpræget hos landbrugere og i landdistrikterne i det hele taget. Alligevel går landbruget ind for mindretallets mere vidtgående forslag.

Jeg lægger vægt på, at flertallet repræsenterer en så bred vifte af interesser, som tilfældet er. Ikke mindst dette er medvirkende til, at venstre indtager en positiv holdning til det foreliggende lovforslag. Jeg advarer folketinget imod at pille ved de centrale dele i det foreliggende lovforslag, altså bestemmelserne om den almindelige butikstid og den særlige butikstid. Jeg mener, at kommissionsflertallet er nået frem til noget, som kan bære betegnelsen et forlig, og piller vi ved dette, så går forliget op i sin limning.

Derimod kan der være anledning til, at vi diskuterer andre enkeltheder. Jeg er således ikke tilfreds med, at man vil gøre en leverandør ansvarlig til straf, hvis han leverer varer til en butik med begrænset varesortiment. Det er ikke sikkert, at leverandøren i alle tilfælde kan vide, at der er dette begrænsede varesortiment. Det vil jeg gerne se på i udvalget.

Med hensyn til sommerhusområderne tror jeg, vi er nået frem til en bedre administrativ ordning.

På venstres vegne kan jeg sige, at vi er med til en saglig udvalgsbehandling med henblik på lovforslagets fremme.

Glensgård (FP):

Det mest spændende ved dette lovforslag er, om det vil ombringe den nuværende handelsminister, eller han i modsætning til en forhenværende handelsminister, der også

beskæftigede sig med lukkelovgivning, vil overleve rent politisk.

Med den krig, som den 2. december 1975 sikkert har raset blandt lukkelovskommissionens medlemmer i 5 år, er der i de kommende år forhåbentlig sat en stopper for diskussionen om lukkelovgivning.

Det er meget befriende for politikere, at der blandt lukkelovskommissionens medlemmer har markeret sig et stort flertal for en liberalisering af lukkeloven. Fremskridtspartiet havde selvfølgelig gerne set, at der på enkelte områder i loven var sket andre reguleringer, men vi er i øvrigt i det store og hele tilfredse med kommissionens betænkning, og vi ønsker at medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Dog vil der i det kommende udvalgsarbejde blive stillet nogle spørgsmål til handelsministeren for at belyse for os dunkle punkter i lovforslaget.

Jeg kan allerede på nuværende tidspunkt oplyse handelsministeren om, at jeg finder, at § 10, stk. 2, er et typisk eksempel på en lovgivning fabrikeret af teoretikere uden særligt kendskab til det praktiske erhvervsliv. Hvordan vil man forlange, at en fragtmand, som skal aflevere varer for et firma, skal vurdere, om varen burde leveres og måtte leveres til den pågældende forretning? Eller hvordan skal postbudet forhindre, at der leveres ulovlige varer til en af de i § 3, stk. 1, nævnte forretninger? Jeg er naturligvis klar over, at handelsministeren vil sige, at det skal de heller ikke, men så må jeg spørge: hvad nytter det, at handelsministeren i bemærkningerne til lovforslaget skriver, at der skal opsættes skilte ved alle indgange for at advare leverandørerne? Den tid er forsvundet, da det var sælgeren selv, der afleverede varen til den enkelte forretningsdrivende. Det bliver måske ikke så let at ændre ministerens opfattelse i så henseende, men jeg vil dog ikke afskrive det på forhånd.

Jeg håber, et kommende udvalgsarbejde vil bevirke, at ministeren vil stille ændringsforslag i retning af, at det ikke bliver leverandørerne, der straffes i henhold til disse paragraffer. Ministeren har vel heller ikke tænkt sig at forbyde f. eks. en købmand at sælge øl til mindreårige. Skulle det være tilfældet, så har kristeligt folkeparti i hvert til-

[Glensgård.]

fælde fået en stemme for det forslag, vi behandlede forleden dag.

Fremskridtspartiet vil gerne i det kommende udvalgsarbejde have ministeren til samråd om specielt de ferieprægede områder samt hele den gren af forretningslivet, som jeg vil betegne som weekendnødtørfts-butikker.

Til sidst kunne jeg godt som et lille suk til handelsministeren spørge, om ikke vi skulle overveje at lade de offentlige kontorer omfatte af denne udvidede lukketid — så kunne de for øvrigt godt lukke på de tidspunkter af dagen, hvor folk normalt ikke kan benytte sig af dem.

Aase Olesen (RV):

I sin fremsættelsestale siger handelsministeren, at han ikke nærer nogen illusion om, at det nu fremsatte lovforslag er den endelige løsning på lukketidsområdet. Det synspunkt kan det radikale venstre være 100 pct. enig med ministeren i. Men spørgsmålet er derefter, om det fremsatte forslag ikke er så utilstrækkeligt og så uhensigtsmæssigt, at det næppe er værd at gennemføre, heller ikke som et trin på vejen.

I det radikale venstre har vi den principielle opfattelse, at lukkelove som dem, vi har kendt i mange år — og lovforslaget her repræsenterer ikke nogen egentlig fornyelse — er en lovgivning, der ikke passer til det moderne samfund. Den tjener ikke mere de formål, som lukkeloven tilgodeså tidligere, kirkelige hensyn og hensynet til de ansatte, men den er til væsentlig ulempe for nutidens forbrugerfamilie med to udearbejdende, hvoraf ofte den ene eller begge arbejder langt borte fra boligen. Lukkeloven er årsag til, at mellem 50 og 60 pct. af samtlige indkøb foregår i tiden fra fredag kl. 16 til lørdag kl. 14. Ud over at være en stor belastning for forbrugerne er det et forhold, som får meget stor betydning for konkurrencen. I en presset indkøbssituation får forbrugerne kun i ringe omfang mulighed for at sammenligne priser og kvalitet.

Det radikale venstre vil se butikstidsproblemet ud fra to overordnede synspunkter: hensynet til forbrugerne og hensynet til muligheden for at opretholde forskellige butikstyper. Under den hidtidige debat har spørgsmålet om udvidelse af butikstiden

efter det radikale venstres opfattelse været tillagt alt for stor betydning. Det er slet ikke sikkert, at der er behov for en udvidelse, måske tværtimod. Alfa og omega i butikstidsspørgsmålet er for os valgfriheden for den enkelte butiksindehaver til selv at afgøre, hvornår det er mest formålstjenligt at holde åbent. Vi er klar over, at det mest hensigtsmæssige nok en del steder netop er det tidsrum, som lukkeloven påbyder i dag, men valgfriheden vil andre steder føre til andre åbningstider, alt efter forbrugernes behov i de enkelte områder.

Det er mig en gåde, at kommissionsbetænkningen ikke ofrer lidt mere tid på det forslag om en maksimeret, men helt fri ugentlig butikstid på f. eks. 55 timer, som formanden åbenbart spillede ud med i kommissionen. Med en sådan fri butikstid ville man kunne undgå en væsentlig del af de alenlange lister over forretninger og varer, som er undtaget fra loven ifølge forslaget.

Men endnu vigtigere er det, at vi med valgfriheden for butiksindehaveren vil yde et første bidrag til en politik for nærbutikker. Jeg siger med vilje et første bidrag. Det er det radikale venstres hensigt under arbejdet med denne lovgivning i den kommende tid at finde ud af, om der her i folketinget kan skabes et flertal for en egentlig politik for bevarelse og etablering af nærbutikker. Nærbutikkerne og de små detailbutikker har i dag ingen reel mulighed for at konkurrere på pris og udbud. Deres bedste konkurrencemiddel er den personlige betjening og åbningstiden. De store forretninger vil altid skulle betale dyrt for arbejdskraften på de skæve tider. Dette vil i sig selv lægge en dæmper på de store forretnings og supermarkedernes lyst til at holde åbent, jfr. udviklingen i Sverige.

Til en bevidst politik for nærbutikker hører også en propaganda over for forbrugerne for at få dem til at bakke deres egen nærbutik op simpelt hen ved at købe i den.

Vi vil foreslå en ordning med langt større valgfrihed end den, forslaget er udtryk for, bl. a. fordi vi tror, at den i virkeligheden vil være til gavn for indehaverne af de mindre butikker. Vi har noteret os, at organisationerne har udtrykt betænkelighed herved, og vi er naturligvis parate til at lytte til enhver saglig og begrundet kritik. Men vi foreslår

[Aase Olesen.]

den også, fordi vi ved, at en sådan nyordning vil være til gavn for forbrugerne, og vi har noteret os, at ikke alene turist- og forbrugerorganisationerne, men også landbrugsorganisationerne er med i det mindretal i kommissionen, som undsiger lovforslaget. Den frie butikstid har en række fordele i et samfund, hvor vi i langt højere grad end i dag skal sætse på flex- og deltid, men tiden tillader ikke, at jeg går i detaljer hermed.

Til slut blot dette til ministeren, som taler i sin fremsættelsestale om bjerget, det barslede med en mus: jeg må på det radikale venstres vegne beklage, at bjerget barslede med en lille vanskabt mus. Denne overordentlig lange hale af undtagelser gør jo, at musen formentlig ikke får nogen lang levetid.

Vi vil gå ind i udvalgsarbejdet i håb om, at det skal lykkes at skabe lidt mere bevægelighed i partierne i dette spørgsmål. Vi vil prøve at nå frem til en butiksløvgivning, som vi kan bruge i dag, og som også vil kunne tilgodese fremtidens behov.

Haustrup Clemmensen (KF):

I det foreliggende lovforslag er det tydeligt — det fremgår også af kommissionens arbejde — at der stort set står to synspunkter over for hinanden. Det ene er forbruger-synspunktet, hvor der ikke mindst i tilfælde, hvor begge ægtefæller har udearbejde, i høj grad kan være problemer. Heroverfor står så indehavere af og medarbejdere i de butikker, der i givet fald skal have arbejdstiden på de tidspunkter, som loven giver mulighed for.

Folketinget står altså her som så ofte før over for den opgave at skulle afbalancere modgående interesser over for hinanden, og det er egentlig det konservative folkepartis opfattelse, at denne afbalancering — uægtelig efter nogen diskussion — lykkedes i 1970, at man altså på mange måder ved den lejlighed fandt frem til en lovgivning, der kunne have en blivende værdi. Men vi ville selvfølgelig ikke dengang modsætte os, at der i kommissionens arbejde blev mulighed for, at alle de interesseorganisationer, sagen vedrører, fik mulighed for at give udtryk for synspunkter og belyse synspunkterne.

Man kan roligt sige, at en sådan mulighed er udnyttet. Kommissionen har i 5 år arbej-

det med spørgsmålet og har i sit bindstærke værk belyst både ved aktstykker og ved selve bilag 1 de synspunkter, der her kunne gøres gældende. Vi har den opfattelse, at det fremgår af kommissionens arbejde — det fremgår jo også tydeligt af flertallets indstilling — at der ikke er basis for at foretage vidtgående ændringer af den pågældende lovgivning.

Vort udgangspunkt er derfor, at vi i udvalget selvfølgelig vil være med til at overveje de forskellige forslag, der er stillet, først og fremmest fra kommissionens flertals side, men man skal ikke vente, at det konservative folkeparti er tilhænger af, at der foretages en gennemgribende ændring af 1970-loven.

Jeg vil dog allerede på indeværende tidspunkt, på samme måde som først venstres ordfører har gjort det, gøre den bemærkning, at § 10, stk. 2, vedrørende strafansvaret for leverandører forekommer os urimeligt, og det vil vi vende os imod under udvalgsarbejdet.

Vi vil i det hele taget i udvalgsarbejdet være med til at underkaste denne sag en saglig og grundig behandling, men ud fra det udgangspunkt, at den nuværende lovgivning ikke trænger til væsentlige ændringer.

Ebba Strange (SF):

Da socialistisk folkepartis ordfører i denne sag desværre ikke kan være til stede, skal jeg nøjes med at knytte socialistisk folkepartis principielle synspunkter på lukkeloven til denne første behandling.

Vi er klar over, at der, når vi diskuterer butikstid og lukkelov, er forskellige interesser involveret. Der er personalets interesser, der er de mindre erhvervsdrivendes interesser, de, der ikke har meget personale ansat, og der er forbrugernes interesser. Vi har i socialistisk folkeparti især hæftet os ved forbrugernes interesser, og det har vi ud fra en erkendelse af, at antallet af udeerhvervende kvinder er stadig stigende, og at antallet af enlige forsørgere er stadig stigende. Vi er derfor stort set enig med fru Aase Olesen i hendes betragtninger om forbrugernes behov for en større liberalisering af lukkelovgivningen end den, vi her er præsenteret for.

Det skal ikke forstås sådan, at vi ikke

[Ebba Stranga.]

ønsker at beskytte personalet mod urimelige arbejdstider og urimelige arbejdsvilkår, men vi mener ikke, at personalebeskyttelse skal foregå over en butikslov. Personalets beskyttelse skal foregå gennem overenskomstforhandlinger og gennem arbejderbeskyttelseslov, og da er det klart, at personalet i butikkerne skal have en mindst lige så god beskyttelse og en mindst lige så god overenskomst som alle andre arbejdere i dette land.

Med hensyn til de mindre erhvervsdrivende mener vi fra socialistisk folkepartis side ikke, at de kan være specielt interesserede i en særlig restriktiv lukkelov. Vi mener, at netop nærbutikkerne, som også fru Aase Olesen var inde på, vil være i stand til at vurdere behovet for åbningstid i netop det kvarter, hvor de ligger, når de tager i betragtning den erhvervsstruktur og den struktur, der er med hensyn til kvinders arbejde i det område, hvor butikken ligger. Fremfor at betyde butiksdøden for mindre erhvervsdrivende tror vi, at det kan betyde en opblomstring for mindre erhvervsdrivende, hvis man havde lavet en mere liberal lukkelov end den, vi er præsenteret for her i dag.

Vi er da godt klar over, at vi heller ikke gennem bearbejdelsen af dette lovforslag kan nå frem til en fuldstændig liberalisering af lukkeloven, og vi erkender, at det forslag, der foreligger, er et fremskridt i forhold til den nugældende lov med de rådighedstimer, som man har mulighed for at placere, men vi synes altså, at den ramme, inden for hvilken man har mulighed for at placere dem, er for snæver, og vi mener, at timeantallet er for lille. Derfor vil vi i forbindelse med udvalgsarbejdet stille nogle spørgsmål med hensyn til de erfaringer, man har gjort fra forskellige områder, f. eks. sommerhusområderne, hvor man allerede under den nugældende lov har haft mulighed for utraditionelle åbningstider, og vi vil stille nogle spørgsmål i forbindelse med nærbutikkerne og de mindre næringsdrivendes muligheder for at trives også under en yderligere liberalisering. Vi er godt klar over, at der ligger et grundigt arbejde bag udvalgsbetænkningen, men vi kunne godt have tænkt os, at man havde taget mere hensyn til forbrugersynspunkterne, end der er gjort i det foreliggende lovforslag.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti er principielt ikke for en udvidelse af den nuværende butikstid, men vi vil gerne være med til at drøfte dens placering på de enkelte ugedage. Vort grundsyn er, at den nugældende lukkelov med en tilpas ajourføring vil være tilstrækkelig til at tilgodese den enkelte forbruger. Der synes heller ikke i befolkningen at være noget større ønske om ændringer. De tanker, der har været fremsat om, at vi slet ingen lukkelov skulle have, kan vi ikke gå ind for. Noget sådant ville efter vor mening betyde, at den lille detailhandler ville få endnu vanskeligere ved at klare sig i konkurrencen; arbejdstiden er i forvejen urimelig lang for mange indehavere af mindre detailforretninger.

Når vi taler butikstid, må vi også tage hensyn til butikspersonalet. Placeringen af arbejdstiden er i forvejen ikke særlig gunstig, og skal butikstiden udvides, kan det blive vanskeligt at undgå forskudt arbejdstid. For andre erhvervsgrupper søger man at skabe så gode arbejdsforhold som muligt; det kan ikke være rimeligt, at vi vil give butikgruppen ringere arbejdsforhold.

I forbindelse med forslagens bestemmelser om butikstid i forbindelse med højtider vil jeg med den nylig overståede juletravlhed i erindring rejse spørgsmålet, om det er nødvendigt med udvidet åbningstid i det omfang, vi har nu. Er det nødvendigt at holde åbent juleaftensdag, og kan man ikke nøjes med udvidet butikstid nogle få dage før jul? Søndag før jul vil det være urimeligt at begynde butikstiden kl. 10 som foreslået; skal der være butikstid, må den nuværende være tilstrækkelig. Vi må ikke være så egoistiske, at vi kun ser på forbrugerens bekvemmelighed, vi må også tage hensyn til personalet, som netop i forbindelse med julehandel er udsat for en hård belastning.

Så har der været røster fremme om lørdagslukning. Vi tror ikke, at tiden er inde nu. Lørdag er for mange en traditionel indkøbsdag, hvor familien samlet kan foretage indkøb, og ændringer her kan stille nye krav på arbejdsmarkedet om ændret arbejdstid.

Angående butikker med begrænset salg finder vi det rimeligt, at benzinstationer kommer ind under denne kategori. Det stigende varesortiment kombineret med lang åbningstid kan være en urimelig konkur-

[Inger Stilling Pedersen.]

rence for andre forretninger, der er undergivet lukkelovens bestemmelser.

Endelig kunne vi også godt lide at få lidt at vide om, hvilken saglig begrundelse der er for de rene pornobutikkers lange åbnings-tid.

Kristeligt folkeparti vil gå ind i en positiv udvalgsbehandling, som vi håber resulterer i en lov, der tilgodeser både forbrugere og handlende på en rimelig måde.

Kaj Hansen (DKP):

Når man skal diskutere butikkerens åbnings-tider, er der først og fremmest to forhold, der skal belyses. Det ene er behovet for butikstidens længde, og det andet er hensynet til de interessegrupper, som er direkte involveret i butikkerens åbnings-tider. Hvad er det for interessegrupper? Vi har forbrugerne, vi har butikspersonalet, og vi har butikstindehaverne. Hvad butikstindehaverne angår, er det ikke nogen entydig gruppe, idet der på den ene side er tale om store koncerner, fødevarer-kæder, supermarkeder osv. med stor kapital til rådighed, og på den anden side er der de mindre butikker, nærbutikkerne osv.

Hvad butikstindehaverne angår, mener vi, at der først og fremmest skal tages hensyn til de mindre butikker og nærbutikkerne. Derfor mener vi, at en lov om butikstider skal indeholde en fornuftig afvejning af forbrugernes interesser, af hensynet til personalet og de mindre næringsdrivende.

Nu har vi så fået en kommissionsbetænkning efter 5 års kommissionsarbejde. Der er ingen tvivl om, at der er lagt meget arbejde deri, og der er gennemført mange undersøgelser, men hovedresultatet af alt dette er en konstatering af, at der rent faktisk ikke er noget stort behov for en ændring af butikstiderne. Men der er et mindre behov, som jeg skal komme tilbage til.

Nu har vi lovforslaget. Jeg ved ikke, i hvor høj grad ministeren har følt sig bundet af kommissionsbetænkningen. Jeg tiltror faktisk ministeren evner til at lave et bedre forslag end det, vi her har fået.

Jeg vil gerne pege på nogle ting i lovforslaget. En udvidelse af den samlede butikstid med 1½ time til 69½ time pr. uge synes vi er helt urelevant, og det kan vi ikke være med til. Jeg kan slet ikke forstå dette

forslag, efter at man netop fra undersøgelser i Sverige har konstateret, at den ugentlige samlede butikstid dér svinger mellem 46 og 56 timer pr. uge. Derfor synes jeg slet ikke, vi skulle gå i den retning, tværtimod mener jeg, vi faktisk skulle nærme os den maksimale tid, der er blevet almindelig i Sverige, nemlig 56 timer, og jeg kan forstå, at også de radikale har sådanne synspunkter om at skære ned på den maksimale ugentlige åbnings-tid.

Så siger man i lovforslaget, at der skal være 6 ugentlige timer, som man frit kan disponere over; dog siger man, de højst kan bruges på 3 af ugens dage. Det er i virkeligheden meget dårligt, for det betyder, at man faktisk ikke kan lave ensartede åbnings-tider, f. eks. hvis man vil udnytte nogle af disse timer de fire første hverdage i ugen.

Herefter vil jeg redegøre for, i hvilken retning vi kunne tænke os lovforslaget skulle gå, uden at jeg dog på nuværende tidspunkt vil låse mig fast til de enkelte synspunkter.

Vi mener for det første, at man burde bibeholde butikstiderne fredag og lørdag, som de er nu, fordi det har vist sig, at man kan klare de større og mere langvarige forbrugsgoder osv. i butikstiderne fredag og lørdag. Derimod viser alle undersøgelser, som jeg kender til, bekræftet af alle mennesker, jeg har talt med — og det gælder i særdeleshed udearbejdende familier — at det, det kniber med, er faktisk at købe de hverdagsting ind, som man skal bruge de 4 første dage i ugen, fra mandag til torsdag, og derfor tror vi, det ville være rigtigt snarere at forlænge åbnings-tiden de 4 første dage om ugen f. eks. med 1 time. Dette er skitse-mæssigt trukket op, men det er altså i den retning, vi kunne tænke os lovforslaget gennemført.

Men jeg vil gerne understrege, at det ikke må betyde, at man overskrider den maksimale samlede ugentlige butikstid på f. eks. 56 timer. Den er det muligt at holde alligevel, fordi det ikke er alle, der har behov for at have åbent kl. 6 om morgenen, og så kan man korte af om morgenen. Det er også muligt for mange, som har åbnings-tider tidligt om morgenen, at lave middagslukninger. Der er allerede mange forretninger, som holder en halv lukkedag om ugen, og på den

[Kaj Hansen.]

måde er man alligevel i stand til at indskrænke den samlede ugentlige arbejdstid inden for den samlede tid.

Jeg håber på forståelse i udvalget for disse synspunkter og vil medvirke til at nå frem til et så godt forslag som muligt, men jeg må lige sige til venstres ordfører i denne sag, hr. Jens Peter Jensen, når han siger: niks pille ved dette, at det kan jo ikke være meningen: når vi får et lovforslag, må det være udvalgets opgave, i den udstrækning det er muligt, at få det forbedret, og jeg har faktisk et håb om, at det kan lade sig gøre.

Arnfast (CD):

Centrum-demokraterne er indforstået med mange af de problemer, som er rejst her af tidligere ordførere netop i denne lovgivning, og vi vil på forhånd sige, at vi går ind for den gradvise ændring, som er blevet skitseret af udvalgets flertal, og som ministeren jo også har fulgt. Vi er godt tilfredse med, at der bliver lidt større fleksibilitet, og selv om vi nok forstår problemerne for de mindre næringsdrivende og nærbutikkerne, som de kaldes, tror vi, at fremtiden for dem også ligger i et samarbejde mellem nærbutikker inden for bestemte områder, og det giver denne fleksibilitet netop mulighed for. Vi håber, at udvalgsarbejdet vil afsløre, hvor der er politisk flertal for det, som her er fremlagt.

Kurt Hansen (VS):

Det er da rigtigt, som det er sagt mange gange under den debat, der har fulgt i kølvandet på lukkelovskommissionens betænkning, at der faktisk er behov for en lidt mere fleksibel åbningstid for visse butikker. Det kan se ud, som om der er en kontrovers imellem på den ene side forbrugerne og på den anden side forretningerne og de ansatte. Jeg vil gerne gøre det klart, at vi ikke er noget forbrugerparti, vi dyrker ikke forbrugernes interesser, som bl. a. SF gav stærkt udtryk for i debatten her i dag.

Vi mener, der er nogle problemer, men det er problemer, der har sammenhæng med, hvordan arbejdstiden er indrettet, og når vi i dag står med 150.000-200.000 arbejdsløse, mener jeg, det er væsentligt at forsøge, om man kan løse problemet med hensyn til spidsbelastningsperioderne på en

anden måde end ved at lave en liberalisering eller lidt lempeligere bestemmelser, som der er lagt op til fra handelsministerens side. Jeg mener, man f. eks. kunne gå ind på tanken om en nedsat arbejdstid, der også kunne have sammenhæng med de problemer, der gør sig gældende i forbindelse med indkøb osv.; det kunne udmærket være noget, der var tilrettelagt f. eks. en formiddag. Det ville jeg mene var en af de måder, hvorpå man kunne tilgodese begge de nævnte synspunkter.

Jeg synes, det er helt oplagt, at hensynet til butikspersonalet må veje tungest. I dag er det jo sådan, at mange af de mennesker, som er ansat i de større supermarkeder, arbejder fra kl. 8 om morgenen til kl. 8 om aftenen om fredagen. Hvis vi gennemfører dette lovforslag, skabes der faktisk mulighed for, at de samme mennesker nu skal arbejde 3 dage om ugen fra kl. 8 om morgenen til kl. 8 om aftenen; der er ikke nogen garanti for, at det ikke vil komme til at ske. Af den betænkning, som ligger til grund for dette lovforslag, fremgår det, at 20 pct. af det butikspersonale, som er ansat inden for områder, hvor der er dispensation, arbejder alle ugens 7 dage; der er simpelt hen ikke tale om ugentlige fridage. Det synes jeg også er et argument, der må veje tungt, når vi diskuterer disse ting.

Det fremgår også af betænkningen, at næsten 80 pct. af det adspurgte butikspersonale ikke ønsker gennemført ændringer i lukkeloven, men ønsker den gældende arbejdstid opretholdt; det mener jeg også må veje tungt, når vi skal tage beslutning.

Det kan være, der måske findes andre måder at tackle disse problemer på, og jeg vil ikke sige, at en ugentlig formiddagsfrihed er den eneste måde. Men skal VS være med i en løsning af disse problemer, må man se dem i sammenhæng og tilgodese butikspersonalets interesser i rimelig udstrækning. Vi vil ikke være med til, at folk arbejder 7 dage om ugen uden frihed; vi vil ikke være med til, at der nu skal gives mulighed for, at folk skal arbejde ugentligt 3×12 timer om dagen, fuldstændig som det passer de forskellige store butiksindehavere.

En anden ting er jo — og det tror jeg nok vil undre nogen —: VS har aldrig talt de små handlendes interesser og har aldrig kørt med på den vogn, der ruller i disse tider,

[Kurt Haasen.]

hvor adskillige partier bejler til de mindre erhvervsdrivende og de mindre butikshandlende. Men vi er heller ikke interesseret i, at der inden for dette område skal ske stærke monopoliseringsdannelser. Vi er ikke interesseret i, at folk, der kommer hjem fra arbejde, skal stå i kø i 3 kvarter nede i Irma eller Brugsen eller Favør, eller hvor det måtte være, for at få et stykke håndsæbe og 2 Tuborg. Derfor ønsker vi heller ikke de mindre forretninger nedlagt, og det er også noget, der tæller for mig, når vi skal tage stilling til forslaget om en udvidelse af butikstiden.

Men som sagt: vi vil drøfte problemerne i udvalget og se, hvad vi kan blive enige om, ligesom vi også har en del spørgsmål.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Enkelte af ordførerne med langt større kendskab end jeg til traditionen omkring behandling af lov om butikstid vil kunne bekræfte, at aldrig har dette ting ført en så udramatisk og afslappet debat om dette emne. Det siger jeg tak for, og det foranlediger mig også til ikke at gå ind på detailspørgsmål i denne omgang, men at love at søge dem besvaret under udvalgsarbejdet.

Jeg føler trang til på tværs af politiske skel at sende en venlig tanke til en af mine forgængere, tidligere handelsminister Knud Thomsen, der muliggjorde denne afdramatisering ved at nedsætte kommissionen. Jeg føler også trang til herfra at takke kommissionen for dens meget grundige analyser, der ligesom har fjernet en række konfliktmomenter ved at beskrive, hvordan tingene reelt ser ud.

For mig betyder dette forslag, at en overordentlig stor del af de grupper, der på den ene eller den anden måde er afhængige af butikkers åbningstid, har været villige til at flytte sig i en udvikling. Man kan gå hele raden af repræsentanter i lukkelovskommissionen igennem og konstatere, at de alle uden undtagelse har været villige til at flytte sig fra den statiske situation, man befandt sig i, ind til en ny udvikling. Diskussionen går kun på størrelsen af det skridt, man har taget.

Jeg tror, det er værdifuldt at cementere denne enige vilje til udvikling gennem det forslag, der her er fremsat, og jeg tror, det

er værdifuldt at interessere sig langt mere for valgfriheden i dette system end for ørkesløse diskussioner om den samlede længde af den konkrete butiksåbningstid i løbet af en uge.

Det er de 6 timers valgfrihed, der for den enkelte forbruger jo kan blive til meget mere end 6 timer, der er afgørende for interessen fra forbrugerside for denne lovgivning, og det er samtidig valgfriheden, der muliggør, at denne udvidelse med henblik på forbrugersynspunkter kan ske uden skadevirkninger for den enkelte virksomhed og den enkelte virksomheds ansatte.

Derfor er jeg glad ved at kunne konstatere ved første runde af denne første behandling, at et betydeligt flertal allerede synes at have lagt sig på hovedprincipperne i dette lovforslag, men selvfølgelig vil diskutere detaljer i det, medens de, der ikke på forhånd mener at kunne tilslutte sig forslaget, befinder sig på begge fløje, ikke samlet i en gruppe, der siger: så skal vi gøre noget helt andet, men enten derude, hvor man siger: vi skal ikke gøre noget som helst, eller dér, hvor man siger: vi skal gøre mere end det, der her er foreslået.

Det er nok et ganske udmærket udgangspunkt for det udvalgsarbejde, der nu skal i gang, og som jeg tilsiger enhver ønsket oplysning, og hvor jeg også glæder mig over at kommissionsbetænkningen kan besvare en række spørgsmål, som man ellers ville bede ministeren om at besvare — også enkelte af dem, der allerede er stillet i dag — og hvor erhvervs- og arbejdsmarkedsorganisationer utvivlsomt vil være meget interesserede i at redegøre for deres holdninger og baggrunden for, at de tog den stilling til dette forslag, som de har gjort.

Aase Olesen (RV):

Flere ordførere har sagt herfra, at kommissionsarbejdet har vist, at der ikke er behov for at ændre loven eller i hvert fald ikke behov for at ændre den ret meget. Så er det vel nødvendigt også i dag at gøre opmærksom på, at en del af de undersøgelser, som ligger som bilag til betænkningen, ikke er foretaget med henblik på kommissionsarbejdet, men i anden sammenhæng. Det er den ene ting, jeg vil sige.

Den anden ting er noget generelt om kommissioner. Man får som bekendt svar,

[Aase Olesen.]

som man råber i skoven; man kan sammensætte kommissioner på mange måder, man kan også sammensætte dem sådan, at man regner med, at man, som én udtrykte det her, vil overleve som handelsminister.

Men jeg må ligesom hr. Kaj Hansen undre mig over, at hr. Jens Peter Jensen herfra hævede sin pegefinger og advarede os mod at røre ved det forlig, som flertalsindstillingen var udtryk for. Hvad er det for forlig, vi herinde er forpligtet til at følge, ud over dem, vi selv indgår? Hvad er det for en mærkværdig facon at betragte folketingets arbejds- og indflydelsesmuligheder på: at sige, at man ikke må røre ved et forlig, som er indgået i en kommission? Vi skal kun rette detaljer; ja, det er vi sandelig tit henvist til her i folketinget. Spørgsmålet er, om vi som politikere aldrig skal bruge vores mulighed og vores pligt til at gå foran.

Det er hele tiden blevet sagt, at der ikke er påvist behov. Jeg nævnte i min ordførertale, at vistnok over 50 pct. af detailhandelen foregår i de 7-8 timer, der holdes åbent fredag eftermiddag og lørdag formiddag. Mener man ikke, at det er udtryk for et behov? Jeg mener det.

For det andet må vi påpege, at en masse salg i dag foregår uden om detailhandelen, alle disse mange indkøb, vi foretager med dybfrost osv. pr. telefon og pr. postordre.

For det tredje kan vi påvise en helt overdreven reklamevirksomhed omkring detailhandel. Det er ikke bare kæderne, nu må også de store købmandsforretninger i de små byer prøve at være med og udsende den ene fantastiske brochure efter den anden. Hvorfor? Fordi man skal fange forbrugeren hjemme i sofaen, han eller hun har ikke tid til at gå og vurdere varerne, når de er i butikkerne denne ganske korte tid.

Så vil jeg blot, da min taletid er udløbet, sige til hr. Kurt Hansen: hvis der virkelig er folk, der arbejder, var det 6 dage om ugen 12 timer? — eller når man overhovedet kan finde folk, der arbejder 12 timer pr. dag, må der altså være noget i vejen på det sted. Så tror jeg nok, vi må bede arbejdsmarkedets parter om at finde ud af det, det er ikke noget, vi kan klare pr. lukkelov.

Jeg havde nogle spørgsmål til ministeren, men min taletid tillader mig ikke at komme ind på det.

(Kort bemærkning).

Jens Peter Jensen (V):

Må jeg sige til det ærede medlem fru Aase Olesen, at jeg bestrider naturligvis ikke folketingets ret til i enhver situation at træffe dets egne beslutninger. Her foreligger der en situation, hvor en sagkyndigt arbejdende kommission har arbejdet med disse ting og majsommeligt er nået frem til det kompromis, der her foreligger, og hvor der er sket en afvejning af de økonomiske interesser, brancheinteresser, personaleinteresser, løninteresser, arbejdsgiverinteresser osv., som er involveret i det. Dette kommissionsflertal repræsenterer en sagkundskab, som jeg vil respektere; der er ikke fremkommet bemærkninger under denne behandling i dag, der over for mig har tydeliggjort, at folketinget skulle være i besiddelse af større sagkundskab på området.

Ebba Strange (SF):

Det er hr. Kurt Hansens indlæg, der kalder mig herop, fordi han nævnedes SF i forbindelse med dem, der udelukkende dyrker forbrugernes interesser. Jeg vil gerne påpege, at jeg i min ordførertale startede med at sige, at der var forskellige interesser, der skulle tilgodeses, og jeg nævnedes personalets først, dernæst nævnedes jeg de mindre erhvervsdrivende, som ikke har det store personale ansat, og endelig nævnedes jeg forbrugernes.

Når jeg derefter gik over til at tale forbrugernes interesser, er det, fordi jeg mener, at butiksloven er det sted, hvor forbrugernes interesser skal tilgodeses. Hvorimod jeg ligesom fru Aase Olesen mener, at butikspersonalets interesser i meget høj grad må tilgodeses gennem deres fagforeninger, gennem de aftaler, de indgår med deres arbejdsgivere.

Når hr. Kurt Hansen nævner, at man arbejder fra 8 morgen til 8 aften i visse butikker, vil jeg naturligvis ikke bestride det, men jeg vil nævne, at det måske kunne give en større tilslutning til butikspersonalets fagforening, HK, hvis man oplevede, at man dér lige så vel som andre steder må bruge sin faglige organisation til at slås for rimelige arbejdsforhold, ligesom man må andre steder på arbejdsmarkedet. Hr. Kurt Hansen ved lige så godt som jeg, at også de, der arbejder inden for dette område, i meget

[Ebba Strange.]

høj grad er kvinder, og organisationsprocenten er meget lavere dér end på andre områder af arbejdsmarkedet. Det kan jeg selvfølgelig som kvinde beklage, men jeg kan ikke sige andet, end at man må opfordre og tilskynde alle de ansatte til at melde sig ind i deres respektive faglige organisation og slås for en rimelig arbejderbeskyttelse og rimelige arbejdsforhold dér, ligesom de gør på andre områder i arbejdslivet her i Danmark.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg har først et par bemærkninger til hr. Kurt Hansen, som siger, at VS ikke er noget forbrugerparti, som vil varetage forbrugernes interesser. Jeg har flere gange fået opfattelsen af, at VS gerne vil varetage arbejderens interesser, selv om det kniber med at få lov til det, og hr. Kurt Hansen bør jo vide, at netop for de udearbejdende, i særlig grad kvinderne, er det netop spørgsmålet de 4 første hverdage at få tid til at købe ind. Det kan man godt kalde en forbrugerinteresse, men det er samtidig at varetage arbejderens interesser på det område.

Så siger hr. Kurt Hansen endvidere, at han ikke vil være med uden nedsat arbejdstid. Hvis hr. Kurt Hansen hørte lidt efter, så sagde jeg netop, at vi gik ind for at nedsætte den maksimale ugentlige åbningstid fra 69 timer til 56 timer. Og så gad jeg i øvrigt vide, hvordan hr. Kurt Hansen ville bære sig ad, hvis det drejer sig om den enkeltes arbejdstid, der er fastsat på overenskomstbasis, med at få dette ind i en lov om butikernes åbningstider.

Handelsministeren mente, at man skulle lægge den største vægt på valgfriheden og ikke så meget hæfte sig ved den samlede åbningstid. Jeg er bare bange for, at denne valgfrihed først og fremmest vil komme de store supermarkeder og fødevarerkoncerner til gode, og jeg er bange for, at denne valgfrihed vil komme til at gå ud over de mindre butikker, i særdeleshed nærbutikker. Det er derfor, jeg stillede det op på den måde, som jeg gjorde i mit første indlæg.

Så må jeg endelig sige til hr. Jens Peter Jensen, som meget fremhæver kommissionens saglige dygtighed, at det er jo ikke ukendt her i samfundet, at man kan sætte virkelig dygtige, saglige folk og eksperter

sammen, men de repræsenterer forskellige interessegrupper, og det kompromis, de kommer til, behøver absolut ikke at være noget godt resultat, fordi de hver især har været sagkyndige på en række områder. Vi har desværre her i folketinget mange eksempler på, at netop sådanne kompromiser i virkeligheden ikke er noget gode, og derfor kan jeg godt forstå, at handelsministeren ikke ville tage forskud på udvalgsarbejdet. Det var sikkert klogt, og jeg håber fortsat på, at vi kan få det ændret i den rigtige retning.

Kurt Hansen (VS):

Først til fru Aase Olesen: lad os nu lige holde fast i, hvad det var, jeg sagde. Der var ikke tale om hverken 6 eller 7 dage à 12 timer. Der var tale om, at inden for de områder, hvor der i dag bliver givet dispensation, arbejder 20 pct. af det ansatte personale 7 dage om ugen. Lad os lige holde fast i det.

Så siger jeg én ting til: der er mange steder, især i de store butikker, Irma, HB osv., hvor personalet arbejder om fredagen fra kl. 8 om morgenen til kl. 20 om aftenen. Jeg ved det konkret, fordi jeg kender en person, der gør det. Det er ikke usædvanligt, og det er inden for Irmakæden. Men det er da glædeligt, hvis man vil være med til at se på de ting.

Så spørger hr. Kaj Hansen, om man kunne forestille sig, at man overhovedet kunne blande sådan nogle ting sammen, hvordan og hvorledes den enkeltes arbejdstid kunne sættes ind i en lov om butikstid. Det behøver den nødvendigvis heller ikke at blive, men det kunne jo være, der kom nogle ting frem, så folketinget her kunne se nødvendigheden af, at man lavede en supplerende lovgivning, der sikrede, at urimeligheden ikke fik lov til at rulle videre i samme omfang som nu. Den mulighed findes jo rent faktisk også. Der er ikke nogen grund til på en mere eller mindre demagogisk måde at forklare, at de her ting ikke kan klares via butiksloven. Det er jeg udmærket godt klar over, og jeg synes også, at når vi diskuterer de her ting, så er det ikke den mest givtige og den mest frugtbare måde at diskutere det på, som man har en tendens til at gøre herinde, nemlig ved at sige: du har ikke hørt efter eller gjort et eller andet. Det er den her

[Kurt Hansen.]

charlatanmaner, som der ikke er nogen grund til, og som overhovedet ikke er saglig i nogen henseende. Det er i hvert fald ikke sagligt stimulerende for den samfundsmæssige debat, der skal rulle omkring de her ting.

Til fru Ebba Strange vil jeg lige sige, at jeg bemærkede godt, at fru Ebba Strange talte om butikspersonalet indledningsvis og også sagde, at de interesser var væsentlige, og dem skulle man se på. Men det kan jo ikke nytte noget bare at stille sig op og sige, at så må de organisere sig, så må tingene klares på den måde, når de mennesker eller mange af dem i årevis har været organiseret, uden at det har hjulpet på de problemer. Jeg synes, at når vi har en debat omkring de ting, så må de frem, og det kan i hvert fald ikke være de partiets opgave, der bekendt sig til en eller anden form for socialistisk opfattelse, at være med til at sige, at det her er et isoleret tilfælde. Vi skal ikke dreje hovedet hverken til højre eller venstre, men kun se lige ud efter vores egen næsetip, efter lovparagrafferne og efter bemærkningerne. Det, det drejer sig om i den her situation, er jo at få draget alle aspekterne med ind i debatten.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Til hr. Kurt Hansen. Som jeg sagde, mener jeg ikke, hr. Kurt Hansen, den slags eksempler, som blev nævnt her fra talerstolen, skal klares via lukkeloven. Det må ske ad anden vej.

Men når jeg går herop igen, er det egentlig for at sige, at jeg vist glemte at sige, at jeg er helt enig med ministeren, når han siger, at det, det drejer sig om, er valgfriheden. Jeg mener ikke, at hr. Kurt Hansen har ret i den bekymring, han nærer for de små-erhvervsdrivende, hvad angår valgfriheden. Da er det langt mere butikstidens længde, det drejer sig om. Der er så mange ting, der taler imod de mindre butikker, der er bilismen, der er hele den centralisering, vi oplever i vores samfund, og der er vanskeligheden for de mindre butikker i simpelt hen at få leveret, når man sammenligner med de store. Alle disse ting synes jeg vi skal gøre noget ved, og her tror jeg kun at

lukkeloven er en lille bitte del af problemstillingen.

Men jeg sagde før, at jeg manglede at spørge ministeren om noget, og det er vel ikke rimeligt at køre alle spørgsmål i udvalget, der skal vel også ske et og andet her i salen.

Det ene, jeg gerne vil spørge om, er: hvilken kommentar har ministeren til flertallets afvisning af at ændre starttidspunktet for åbningstiden, nemlig fra kl. 6 til kl. 7? Det er mig ubegribeligt, at flertallet har været imod en så lille ændring, for hvor mange butikker har behov for at have åbent fra kl. 6 til kl. 7? Det er den ene ting.

Den anden ting er: hvilke overvejelser gør ministeren sig med hensyn til brancheglidningsproblemet, herunder specielt kontrollen med benzinstationerne og deres varesortiment?

Endelig: har ministeren ikke nogen kommentarer til den del af kommissionens opgave, som ikke er blevet løst, nemlig problemet omkring åbning af offentlige kontorer, herunder også visse ganske særlige detailhandlere, hvis man må kalde det sådan, f. eks. apotekere? Er det rimeligt, at apoteker kan vente med at lukke op til kl. 9 f. eks., hvis folk har været syge en hel nat?

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Mine kommentarer til starttidspunktet fremgår af det lovforslag, jeg har fremsat. Lovforslaget er fremsat i overensstemmelse med kommissionsflertallet, fordi jeg tror, som jeg sagde i min første replik, at dette kommissionsflertal har bevæget sig på en sådan måde, at dette ting har en mulighed for at følge det og derved cementere en udvikling, som måske ellers ikke kom til eksistens. Det er denne udvikling, der interesserer mig i denne sag, og den vil jeg nødig forskertse ved at gå længere, end bukserne kan holde. Det er et mandfolkesynspunkt, det erkender jeg.

Må jeg sige om benzinstationer, at det fremgår også både af lovforslaget og af kommissionsbetænkningen, at det, der sker, og det, jeg finder rigtig sker, er, at man inddrager dette salg under kioskbetragtningerne og altså finder et begrænset varesortiment. Det er klart, at dette begrænsede varesortiment — som for hver enkelt kioskform

[Handelsministeren.]

i øvrigt — skal finde sin begrænsning under hensyn til det behov, der skal dækkes, og det klientel, der skal betjenes, men jeg finder det rigtigt, at det sker over en bekendtgørelse, på samme måde som det sker over for øvrige kiosker.

Når det drejer sig om de offentlige lukke- og åbningstider, henviser jeg også her til betænkningens indstilling, men jeg drøfter det gerne videre. Jeg har en lille smule tvivl om, hvorvidt vi efter at have drøftet det nærmere måtte komme til den opfattelse, at det direkte er inde under det begreb om butiksåbningstider, som vi her skal diskutere.

Må jeg så ikke endnu en gang understrege både over for hr. Kaj Hansen og over for fru Aase Olesen, at valgfriheden også efter min vurdering indeholder nogle muligheder for de forskellige butikformer, også for den mindre butik, det, fru Aase Olesen kaldte nærbutikken, og som altså meget vel kan være omegnbutikken eller lokalbutikken. Den får en mulighed for at bruge sin valgfrihed på sine 6 timer på en sådan måde, at den uden at få længere åbningstid betjener sine kunder og sikrer sin konkurrencedygtighed og sin indtjening på en bedre måde, end hvis denne valgfrihed ikke eksisterede. Men det er højst sandsynligt, at det kun kan lade sig gøre, hvis den anvender sin valgfrihed på andre tider, end centrumbutikken anvender sin, og på andre tider, end det store supermarked og stormagasinet anvender sin.

Derfor endnu en gang: valgfriheden er noget centralt i disse muligheder, og jeg tror, at de, der er utilfredse med størrelsen af denne valgfrihed, undervurderer den samlede virkning på et forbrugermønster, der jo da gudskelov i øvrigt er kendetegnet af, at dette lands forbrugere under hensyntagen til ikke mindst dansk fagbevægelses indsats igennem den sidste halve snes år har fået ganske mange flere timer at anvende også til dette behov, end de havde, dengang man oprindeligt diskuterede den gamle lukkelov.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (*Erlendsson*)

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om vægtsafgift af motor køretøjer m. v. [af Poul H. Møller m. fl.]

(Lovforslag nr. 92. Fremsat 21/11 75).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (*Svend Jakobsen*):

Det lovforslag, vi nu skal behandle, går ud på at indføre en årlig afgift på 100 kr. af knallerter efter samme regler, som gælder for opkrævningen af vægtafgift af personbiler, motorcykler og lastvogne.

Nu kunne man jo tro, at et forslag, der betyder en yderligere indtægt på omkring 55 mill. kr., uden videre ville blive accepteret af mig som minister for skatter og afgifter, men så ligetil er sagen nu ikke.

Knallerternes forhold har gang på gang været fremme i den offentlige debat, og herunder er også anført andre synspunkter end de rent afgiftsmæssige. Jeg tror derfor, der er noget rigtigt i, at vi nu får stillingen til knallerter kørsel taget op til behandling ud fra de forskellige synspunkter, sagen giver anledning til.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed komme nærmere ind på de ganske særlige tekniske vanskeligheder, som vil være forbundet med at udvide vægtafgiftsopkrævningen til at omfatte omkring en halv million knallerter, men blot nævne, at dette kun kan ske, såfremt knallerterne registreres i motorregistret med, hvad der hører til af ajourføring ved ejerskifte, inddragelse af nummerplader i restancetilfælde osv. Forslagsstillerne er åbenbart klar over disse konsekvenser og har derfor i et andet lovforslag foreslået en ændring af færdselsloven, hvorved knallerterne bliver registreringspligtige.

Det er jo kendt, at justitsministeren og retsudvalget på grundlag af en indstilling fra en arbejdsgruppe arbejder med proble-